

Tülin Ayta Bodrum'da sergi açıyor

“Ülkemizde sanat olgusunu öğrenmeye istekli büyük bir kitle potansiyeli var,,

Sanat Servisi — Tülin Ayta, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Dekoratif Sanatlar Fakültesinde öğretim üyeliği yapıyor. Ayrıca kişisel sanat atelyesinde sürdürdüğü sanatsal çalışmaları var. İlk kişisel sergisini Nişantaşı'ndaki Bi-Ze Sanat Galerisi'nde açan, ilk olarak da Ankara'daki Türk-Alman Kültür Derneği'nde karma sergiye katılan Doç. Dr. Tülin Ayta bu kez çalışmalarını Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Haluk Elbe Sanat Galerisi'nde sunmaya başlıyor. Seramik çalışmaları 13 temmuza kadar görülebilecek Tülin Ayta, Cumhuriyet'in sorularını yanıtladı.

— «Sergide yer alan çalışmalarınızı anlatır mısınız?..»

— Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi «Haluk Elbe Sanat Galerisi»nde sergilenecek olan yapıtlarım son üç yıl içinde gerçekleştirdiğim çalışmaların bir bölümünden oluşmaktadır. Bilindiği gibi, sanatsal çalışmalar yapan kişilerin yapıtlarına topluca bakıldığında bunların oluşum süreçleri içinde farklı özellikler gösterdiği, öz ve biçim itibarıyla farklı içerikler taşıdığı görülmektedir. Doğaldır ki, kişiler yaşam süreci içinde kendi iç ve dış dünyalarının birtakım etkilerine maruz kalmaktadır. Bu etkiler bazen belirsiz bazen de oldukça belirgin ve etkili bir biçimde sanatçının yapıtlarına yansımaktadır. Bu olguya sanatçının öz varlığında olup bitenlerin bir grafiği olarak da bakabiliriz. Bu grafik zaman içinde düşmeler ya da yükselmeler gösterebildiği gibi bir paralellik doğrultusunda da sürüp gidebilir. Bu perspektif içinde bir değerlendirme yapılırsa, elim ilk kez seramik hamuru alımdan bu güne kadar geçen yirmi iki yıllık süre içinde aralıksız sürdürdüğüm çalışmalarım arasında kendiliğinden bir takım gruplaşmalar oluştu. Şüphesiz, bu gruplaşmalar arasındaki bazı yapı özellikleri bir birine yakın ya da birbirinin aynısıdır. Ancak, gruplar arasındaki biçimsel farklılaşmalar artarken, biçimlerin özel yapıtlarında da birtakım farklılaşmalar ortaya çıkmaktadır. Buna bir anlamda sanatçının duyarlılığının zaman içinde yön değiştirmesi de diyebiliriz. Sanırım bu değişmelerin yanısıra, sanatçının olgunlaşması olarak



DÜZENLİ EĞİTİM — Doç. Dr. Tülin Ayta: «Toplumların, meslek eğitimi dışında, bilim, kültür ve sanat alanlarında eğitilmeleri devletin olduğu kadar etkin yayın organlarının da düzenli ve sürekli eğitim planlamasına bağlıdır.»

tanımlayabileceğim bir olgu da gerçekleşmektedir. İşte bu olgunun kendimce inandığım doğrultuda varoluşunu sezindiğimden bu yana yapıtlarımı sergiliyorum. Bu süre içinde, yani son üç yılda iki yüz kadar yeni yepyeni biçim ortaya çıktı. Öyle ki, bu biçimlerden binlercesini, birbirlerinin tipatip aynılarını, benzerlerini, benzeşmeyenlerini, birbiriyle bütünlüklerini gerçekleştirmek istiyordum. Ancak buna zaman yetmiyor. Beni sanat ortamına hazırlayan ve eğiten değerli hocam Prof. Sabri Berkel'i hemen her gün ve her çalışmamda anımsarım: Biz öğrencilerine öaima «Günde yirmibeş saat çalışmalısınız» derdi. Çünkü, sanat ürününün oluşumu, kişisel yeteneklerin yanısıra sonsuz bir çalışma gücü, araştırma, bilgi, gözlem, sezgi ve uygulamada gelişmiş bir el ve göz becerisi gerektiriyordu. Bütün bunların gerçekleşmesi için bazen günde otuz saat çalıştığımı düşünürüm de yine de zaman gerçekleştirmek istediklerimin tersine büyüyor. Yani, daha çok ve daha başarılı olanı gerçekleştirmek istedikçe zamanın hep daraldığını, giderek, artık vakit kalmadığını, belki bir gün sonra hepsinin biteceğini düşünür ve bir çeşit telaşa kapılırım. Bu telaş duy-

gusu mudur bilmiyorum, son iki yılda dört kişisel sergi düzenledim. Beşinci sergim açılıyor. 1982 yılı bitmeden önce de yurt dışında gerçekleştirmek istediğim altıncı sergimi hazırlamaktayım. Bodrum sergimde ise galerinin mekân olanaklarına göre almış kadar yapıtlarımı sergilenecek.

— «Etkilendiğiniz, yararlandığınız ustalar?..»

— Çağdaş sanatın ustalarından etkilendiğimi söyleyemeyeceğim. Daha doğrusu, hayranlıkla izlediğim çağdaş sanatçılardan etkilene düşüncesinin uzağında kalmak isterim daima. Çünkü, insan doğası gereği, farketmeden de olsa beğendiğine benzemeye çabalar. Bense bu gibi benzeşmelerin içinde, yalnız benden olanı bulmaya çalışıyorum. Ancak, tümüyle Rönesans sanatından etkilendiğimi söylemeden geçemeyeceğim. Rönesans sanatında herşeyi sonsuz bir gerçeklik içinde gibi görünmekteyse de, bu aldatıcı duygunun altın da tüm öğelerin gerçeküstü bir doğaya sahip olduğunu şaşkınlıkla gördüm. İşte dünyamın ve onun içindeki bilinen ve bilinmeyen tüm varlıkların bu gerçeküstü doğası beni büyük ölçüde etkiledi. İnanyorum ki, sanat eseri, pek çok kimsenin sandığının aksine sa-

natçı diye adlandırılan kişi tarafından keşfedilmiş bir nesne, bir görüntü, bir ses ya da sözcükler dizisi değildir; ama, insanın içinde yaşadığı yakın ve uzak çevrenin gerçekçi bir tanımı, duygusal dünyanın dışı vurumu ile bu öğelerin kişisel ya da kolektif birer yorumudur. İşte buna göre ben de, yaşamın her kesitinde için de bulunduğumuz bakılan ama görülmeyen, dokunulan ancak hissedilmeyen bir takım olgular dizisinin kişisel ve üniversal görüşlerim, kültürüm, eğitimim ve duyularımın perspektifi içinde özgün bir biçimde yansıtmayı ve yalnız benim olanı vermeyi amaçlıyorum.

— «Günümüz seramik sanatı ile izleyici arasındaki ilişkiyi nasıl açıklıyorsunuz?..»

— Günümüz sanatı ile izleyici ilişkisine iki ayrı açıdan bakabiliriz: Ülkemizde ve yabancı ülkelerde.

Sanat olgusu nasıl belirli bir yaratı, kültür ve eğitim gibi öğelerin sentezi sonucu ortaya çıkmaktaysa; izleyicinin bu olgu karşısındaki tutumu da onun aynı öğelerle teçhizatlandırılmasına bağlıdır. Buna göre, toplumsal yapı ve genel kültür ile toplu beğeni düzeyi izleyicinin bu alanda gelişmesini sağlayacak şekilde geliştirilmeyorsa, ondan fazla birşey beklemek haksızlık olur. Toplumların, meslek eğitimi dışında, bilim, kültür ve sanat alanlarında eğitilmeleri ise devletin olduğu kadar etkin yayın organlarının da düzenli ve sürekli eğitim planlamasına bağlıdır. Ülkemizde ise sanat olgusunu anlamaya, değerlendirmeye ve öğrenmeye gerçekten istekli büyük bir kitle potansiyeli vardır. Ancak, bu kitle potansiyelini gereği gibi eğiterek sanat ve sanatçı ile kendi arasında görsel ve duyuşsal iletişimi kurmasına yardımcı olacak eğitilmiş organlar yetersizdir. Bazı kesimlerde ise henüz kurulmamıştır. Gelişmiş ülkelerde ise durum tabii ki daha farklıdır. Burada, toplumun bireyleri henüz pek küçük yaşlarda, daha okuyup yazmasını öğrenmeden sanatsal olguya karşılaşılmakta ve bu bireyler yetişkin olana dek duyularını eğitmesini, yaşamın estetiksel mimarisini kurmayı öğrenmektedirler. Bu bireyler arasından yetişen sanatçılarla, sanat izleyicileri arasındaki düşünsel iletişimi ise yaşamın henüz ilk basamaklarından başlayarak oluşturulmaktadır.